

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.969.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 28. oktobra 1938

Cena posamezni številki din 1'50

Naš 29. oktober

Že od nekdanjega praznujemo 29. oktober, dan našega dejanskega osvobodjenja z nekakšno sramežljivostjo, kakor da ga nismo prav zaslužili, ker je bil dosežen brez posebnih bojov in nam padel v naročje kot zrelo jabolko. Čeprav je precej resnice na tem, vendar pa je napočeno, če se vsaj ob 20letnici tega velikega dne bolj ne spominjamo, ker se je ta dan začelo naše svobodno življenje in s tem tudi začela možnost, da v polni meri razvijemo svoje kulturno, gospodarsko in socialno življenje.

Drugo vprašanje je seveda, kako smo te možnosti izkoristili in koliko velikih prilik smo zamudili in koliko težkih napak smo napravili. Baš zato bi bilo koristno, da bi se 20letnice našega prvega svobodnega dne bolj spominjali, ker bi potem morda tudi spoznali, kako v bodoče ne smemo delati, če nečemo, da bi ostale vse velike možnosti neizkoriščene.

Takoj v začetku naših svobodnih dni se je ena glavna naša napaka pokazala zelo živo. V času velikih dogodkov smo bili mnogo premalo postrvovalni in veliki primer generala Maistra je ostal osamljen. Kako vse drugačne bi mogle biti naše meje, da smo videli v prvem svobodnem dnevu ne le vesel praznik, temveč prvi dan najintenzivnejšega dela in najvišje postrvovalnosti, da nam ta svoboda prinese čim več sadov. Namesto na lastne sile smo se takrat zanašali na pravico v svetu in zdi se, da nas vsa velika poznejša razočaranja še vedno niso izučila. Živimo še nadalje v neki lahkomiselnosti brezbriznosti, da se bo že vse še nekako uredilo, namesto da bi sami začeli urejevati in delati.

Če s popolno kritičnostjo presojamo dogodke tedanjih in poznejših dni, potem bi morali priznati, da je ostal naš razvoj v glavnem še na takratni liniji. Isti boji ko pred vojno nas vznemirjajo tudi danes in nereseni so ostali še vsi problemi takratnih dni. Tako smo n. pr. danes še prav tako daleč od gospodarske osamosvojitve kot takrat in isto je tudi z vsemi drugimi večjimi problemi. Res je, da se je v teh 20 letih tudi mnogo naredilo, toda mnogo premalo z ozirom na vedno nove naloge, ki jih je vedno znova prinašalo v hitrem tempu razvijajoče se moderno življenje. Kako daleč smo n. pr. še od rešitve našega tujkega vprašanja, kako daleč od rešitve našega cestnega in železniškega vprašanja, kako daleč še od rešitve vprašanja, kako zaposliti ves naš naravni naraščaj in kako še silno daleč od rešitve vprašanja, kako prilagoditi naše življenje in naše ustvarjanje vsem zahtevam moderne dobe, a tudi vsem zahtevam lastne obrambe.

Silno mnogo koristnega bi se mogli naučiti, če bi se 20letnice našega prvega svobodnega dneva bolj spominjali, kakor se je pa spominjamo. Predvsem pa bi se morali spominjati tega dne, da bi se v naših ljudeh že enkrat utrdila zavest, da so po osvoboditvi postali subjekti političnega in gospodarskega življenja in ne več le objekti, ki jih dirigirajo drugi. Naša samozavest je mnogo premajhna in zavest svobode nam še ni prešla v kri in meso. Vse naše javno življenje zato tudi nima one-

ga prodornega poleta, ki bi mogel izvesti tudi najtežje naloge. Zato tudi doživljamo leto za letom, da se na mah z vso silo vržemo na eno vprašanje, da uporabimo vse sile naroda, da neko zahtevo posebno glasno poudarimo, da pa kmalu nato vsa zadeva za-

spi in da se potem začne nova mobilizacija narodnih sil za drugo vprašanje, ki pa ostane prav tako nerešeno.

Za vedno ostane 29. oktober pomemben kot prvi dan našega svobodnega življenja. Prepričujoče sile pa manjka temu velikemu da-

tumu, ker svobodnega življenja še nismo znali začeti prav živeti. Zato je potrebno, da si 29. oktober vedno kličemo v spomin in da začnemo možnosti, ki nam jih je odprl, tudi izkoriščati. Vse naše življenje bo potem postalo lepše in plodnejše.

Podstava italijanske gospodarske avtarkije

Načrt za preureditev kovinske industrije

Kot priprava za zadnje sejo vrhovnega fašističnega sveta 19. oktobra se je šla v Rimu vrhovna komisija za avtarkijo pod predstvom vodje Mussolinija, ki je hotel dati s tem še poseben poudarek razpravi o gospodarskem programu. Glavni sklep tega sestanka komisije je bil določitev novih investicij v višini ene milijarde lir za kovinsko industrijo, rudarstvo in topilnice.

Ob tej priliki je objavil znameniti časnikar Virginij Gayda v »Giornalu d'Italia« velik članek o novem načrtu za modernizacijo rudarske industrije Italije. Iz njegovega članka posnemamo nekaj važnih podatkov.

Vrhovna komisija za avtarkijo se je na svojem zadnjem zasedanju bavila z obširnimi in zapletenimi vprašanjem kovinskih surovin in industrijskih izdelkov kot podstave vse industrije. Ta veja gospodarstva je tudi odločilna za neodvisno in zanesljivo vojaško pripravljenost Italije. Avtarkijo čakajo tu pomembne in nove naloge, ki jih bo mogla rešiti le s podporo znanosti in tehnike. Predvsem sta za zagotovitev rudnin potrebne dve stvari: popolno poznanje domačih rudnih ležišč in napredujoče prispevanje novih pokrajin imperiji.

Priznati je treba, da Italija doslej še ne pozna vseh svojih rudnih zakladov, ker se je v njej preveč ugnedila vera v siromašnost italijanske zemlje. Šele sankcije so spodbudile na nova raziskovanja in avtarkija bo z rešitvijo te naloge spremenila obraz delovne Italije.

Prvi koraki

Manjka še geološka karta Italije, zlasti še za Sicilijo in Sardinijo, ki sta dali zadnji čas važna odkritja, s katerimi se je bavila zadnja seja komisije. Posebno Sardinija se bo izkazala kar v treh smereh: kot agrarna, industrijska in energijska dežela. Velik je tudi napredek dela v imperiji. 80.000 kvad. kilometrov deviških tal je že doslej raziskanih s pomočjo tehničnih komisij, ki so odkrile ležišča zlata, bakra in železa. Zelo važna ruda — kositer — pa so našli doslej končno vendarle na meji Mižurtine in Britanske Somalije.

V Italiji je treba deliti rudnine v dve veliki skupini: tiste rudnine, ki jih sploh nima ali pa premalo in tiste, ki krijejo ali celo presegajo porabo. Rudnine prve vrste so: trdna goriva, železne in bakrene rude, kositer, grafit, magnezit, kaolin, fosfati, antimon in nikelj. Drugi skupini se lahko prištevajo rude aluminija in magnezija, svinec, cink in kadmij, živo srebro, piriti, žveplo, marmor in kamen, silikati in kremen, rastlinske soli in barvne zemlje, smukec in steatit. Gre torej za najdbe manjkajočih tvarin in za tehnične

nadomestitve. Hkrati pa je treba iz doslej danih bogastev doseči kar največ dohodkov.

Načrti za leto 1940.

Avtarkični načrt komisije določa, da se proizvodnja bakra poveča v letu 1940. na 4000 ton, kar se bo lahko doseglo s pomočjo novih rudnikov na Sardiniji in najavljenih v Piemontu in v Toskani, toda pač s skrajnimi naporii. Dela se že tudi za oskrbo s kositrom, kjer se pa ne da hiteti in bo leta 1939. dosegla proizvodnja 600 ton, če se odpro sardinska ležišča. Grafit in kaolin ne delata količinskih težav, pridobivanje antimona se je podvojilo že v zadnjih letih, ker je to zahtevala rastoča poraba do letnih 600 ton.

Popolnoma na začetku pa je še iskanje niklja, katerega ležišča so sicer našli v obliči v Piemontu, a žal zelo slabe vrste. Boljša ruda je na Sardiniji. Avtarkična pa bo kmalu Italija v aluminiju, in to zaradi znamenitih rudnikov boksita v Istri, novih v južni Italiji (do 200.000 ton letno) in na Čresu. S temi rudniki je izvoz zagotovljen, treba pa bo doseči, da se ne bo izvažala ruda kot surovina, temveč kot polizdelki in končni izdelki, v katerih se zbere večja količina domačega dela. Leta 1940. bodo mogle italijanske tovarne z investiranim kapitalom ene milijarde lir izvoziti 10% svoje proizvodnje. Tehnika je omogočila uporabo aluminija namesto mnogih drugih kovin, v Italiji se uporablja v elektrotehniki namesto bakra, precej tudi v mehaniki in v stavbarstvu.

Izredno velika je poraba svineca za domače in vojaške namene, vendar pa zadošča domača proizvodnja letnih 150.000 ton. Iščajo se nova najdišča in delati pričenata dve novi podjetji v Sardiniji. V zvezi s svincem napreduje cink, ker je italijanski cink najčistejši na svetu in ga bo skušala država izvažati predvsem v neklirinske države, ki plačajo z gotovino. Razen tega cink dobro nadomestuje baker in kositer.

Avtarkična je Italija tudi za živo srebro in za žveplo, katerega mnogo izvozi in ki pomeni za državo zlato. Lani je izvozila 390.000 ton žvepla za 160 milijonov lir. To industrijo pa je treba bolj opremiti ter rešiti njene gospodarske in socialne težave (za zdravje nevarno delo v primitivnih jamah. — Op. ur.), ki so se pričele lani zboljševati v Siciliji. Seveda je Italija samostojna tudi za marmor, kamenine in granit, katere lahko tudi izvažajo, toda mnogi kamnolomi so že davno ustavljeni ali pa potrebni reorganizacije.

Naglo napreduje pridobivanje silikatov. V minulem letu do konca junija 1938. se je pridobilo 53

tisoč ton peska proti 27 tisočem v povprečju zadnjih treh let. Za petkrat se je pa povečala v zadnjih treh letih proizvodnja mangana, da bo dosegla porabo že v letu 1939.

Železna lakota Italije

Glavni problem letošnje razprave na seji vrhovne komisije je bila preskrba z železom in jeklom, ki je podstava težke industrije, podstava oboroževanja in zaradi katere so razširjene izza demokracijskih časov grde laži, da je italijanska topilna industrija nemogoča in parazitska. Ta legenda slepcev in hlapcev ne zna računati z delovnim vzgonom Italije. Res je, da Italija nima dosti železne rude, toda prav tako je nimata dovolj tudi največji industrijski državi Anglija in Nemčija. Prva uvaža iz tujine 33%, druga 56% železne rude.

Res je tudi, da Italija nima premoga, ima pa mogočne toplotne sile v svojem električnem gospodarstvu ter obilo in pripravljene ročne delovne sile, ki je dosti cenejša kot ona, ki jo uporabljajo tuja konkurenčna podjetja.

Iz Zveze trgovskih združenj

O poslovnih knjižicah

Dne 28. septembra 1938. je stopila v veljavo uredba z zakonsko močjo o legitimacijah (poslovnih knjižicah) delavcev in nameščencev. (»Sl. list«, kos 47—1938.)

Da ne bo dvoma, kdo mora imeti knjižico in katere določbe veljajo o knjižicah, objavljamo to-le:

Prvi člen uredbe o poslovnih knjižicah v prvih dveh odstavkih določa, kdo mora imeti knjižico ter kdo je delavec ali nameščenec:

odst. 1. Delavec in nameščenec morajo imeti legitimacijo, predpisano s to uredbo.

odst. 2. Za delavca ali nameščenca po tej uredbi velja brez razlike spola vsakdo, ki je dovršil 14 let starosti, ki daje ali želi dati svojo telesno ali umsko delovno moč v službo drugega za plačo (mezdo ali odškodnino) ali radi lastnega izučevanja (učenci, kolikor ni to službeno razmerje javnopravnega značaja).

Čl. 18. uredbe določa v odst. 7., da prenehajo veljati določbe o delavskih legitimacijah, ki so: v § 120. zakona o zaščiti delavcev z dne 28. febr. 1922 in v §-ih 307 do 311. zakona o obratih z dne 5. novembra 1931., čim stopi ta uredba v veljavnost (28. septembra 1938.).

Od 28. sept. 1938. torej ne veljajo več določbe obrtnega zakona o poslovnih knjižicah za pomočni-

Vprašanje tehničnega napredka

Po sodbi Gayde torej ni vzrok italijanske inferiornosti toliko pomanjkanje naravnih zakladov, kolikor proizvajalni sistem oziroma tehnična zaostalost opreme in gospodarsko slaba ureditev industrije. Vrniti se je treba v zaokroženo proizvodnjo, in to z neposredno in organsko povezavo surovin in končnih izdelkov. Gre za velike koncentracije, ki zmanjšajo v zaprtim delovnem toku stroške proizvodnje, ter ne le v koščkih po stari italijanski tradiciji, marveč od domače in uvozne surovine do izvoznega predmeta.

Nova topilna industrija, ki si jo pripravila Italija, bo potrebovala eno milijardo lir za investicije. Upoštevati bo treba tudi drago specializacijo proizvodnih vej in naglo preseljanje posadov za nova dela. Topilniški načrt se torej bistveno razlikuje od ostalih načrtov italijanske avtarkije, ker tu ne gre le za to, da se najdejo surovine, marveč za preureditev proizvodnega sistema.

Zato je Duce pravilno poudaril na seji, da je »Italija lačna železa«, kajti že od leta 1913. je poraba železa najbolj naraščala v Italiji. Samo Japonska jo še prehiteva in morda Luksemburška, ki pa dela samo za izvoz. S svojimi novimi industrijskimi sistemi, s svojimi ustvarjalnimi in organizacijskimi sistemi ter delovno zmoglostjo hoče Italija stopiti pravočasno tudi na svetovni trg kot izvoznica polizdelkov in tudi končnih izdelkov mehanične industrije. Z avtarkijo se pripravlja za prehod od narodne obrambe v mednarodno ekspanzijo. S tega vidika se bo izvajal novi gospodarski zakon, ki ga je odobril Duce, za popolno uveljavitev Italije.

ke in delavce, ki so zaposleni v tvornicah, in trgovinske pomočnike.

Radi tega tudi ne velja več »Navodilo o preskrbi poslovnih knjižic pomožnega osebja v obratih« (»Sl. list« 1938, kos 18.), ker je bilo izdano le za pravilno uporabo § 307. zakona o obratih.

K uredbi o poslovnih knjižicah je izšel 5. sept. 1938. »Pravilnik o izvršitvi uredbe z zakonsko močjo o legitimacijah (poslovnih knjižicah) delavcev in nameščencev«, (»Sl. list« 1938, kos 75 — objavljen tudi v »Trg. listu« št. 102 in 103).

Ta pravilnik določa v čl. 6., odst. 4. in čl. 9., da overja in izdaja poslovne knjižice za trgovsko pomožno osebje, ki je zaposleno v trgovinskih obratih, ono prisilno združenje, kateremu pripada delodajalec.

Sklep: Vso snov o poslovnih knjižicah urejata samo »Uredba in »Pravilnik o izvršitvi uredbe«.

Poslovne knjižice še niso izšle, a bodo skoro dotiskane.

STROKOVNI ODBOR ZA ŽIVINO pri Zavodu za pospeševanje zun. trgovine je imel sejo, na kateri se je predvsem razpravljalo o bodočih pogojih za izvoz jugoslovanske živine v Nemčijo, zlasti z ozirom na odpravo svobodne prodaje na Dunaju po 1. novembru. Odbor je sklenil potrebne ukrepe, da se naš izvoz živine prilagodi novim predpisom.

Mirko Teršan 60letnik

Danes praznuje ugledni in povsod priljubljeni ljubljanski trgovec Mirko Teršan svojo šestdesetletnico. Vedno nasmejanega obraza, vedno in z vsakomer prijazen ima g. Teršan povsod same prijatelje. V njegovi družbi poteka čas vedno prijetno in človek kar pozabi na težave življenja.

Mirko Teršan je rojen ljubljancu. Zgodaj se je odločil za trgovski poklic in vstopil v znano narodno ljubljansko trgovino Vasa Petričiča, nato pa je bil potnik za razne ljubljanske veletržnice. L. 1919. se je osamosvojil in dobro pripravljen otvoril svojo trgovino v Prešernovi ulici, ki jo je kasneje prenesel na Kongresni trg. Pod njegovim skrbnim vodstvom se tudi njegova trgovina lepo razvija. Sedaj mu pomaga tudi njegov sin g. Mirko, ki je z odliko dovršil trgovsko šolo v Ljubljani.

G. Mirko Teršan pa praznuje letos še drug lep jubilej, 25letnico, odkar se je poročil z gospo Minko Koman iz ugledne narodne rodbine. Srečen in blagoslovljen je bil vseh 25 let ta zakon.

G. Teršan pa je tudi znan kot stanovsko zaveden trgovec, ki se vedno udeležuje vseh trgovskih prireditvev in ki je eden tistih zglednih trgovcev, ki skrbijo, da se lepa tradicija ljubljanskega trgovstva častno in uspešno nadaljuje.

G. Mirku Teršanu in njegovim gospe soprogi ob lepem jubileju naše iskrene čestitke in jima kliče: mo iz dna srca: Na mnogo let!

Terjatve proti Nemčiji so se zopet zmanjšale

Zadnji izkaz o stanju naših kliringov navaja, da so se naše terjatve proti Nemčiji zmanjšale za 6,4 na 277,1 milijona din. Znova so pa narasli naši dolgovi Madžarski, Češkoslovaški in Romuniji. Stanje kliringov se je spremenilo takole (vse v milijonih dotične valute):

Aktivni kliringi:		22. X.	15. X.
Bolgarska (redni) din	1,66	1,76	
Bolgarska (tur.) din	0,56	0,53	
Italija (novi) din	77,69	80,24	
Nemčija RM	19,33	19,78	
Poljska din	0,81	1,17	
Turčija din	18,67	18,83	
Španija pezeta	2,90	nespr.	
Pasivni kliringi:		22. X.	15. X.
Belgija belg	2,62	2,58	
Madžarska din	38,65	37,50	
Romunija din	7,52	5,24	
Češkoslovaška Kč	164,75	162,24	
Švica šv. fr.	4,87	4,98	

Naš izvoz lesa v posamezne države

Naš izvoz lesa je v prvih devetih mesecih nazadovol v primeri z lanskim za 221,5 milijona din. Najbolj je padel naš lesni izvoz v Anglijo, Avstrijo, Italijo in Madžarsko, dvignil pa se je edino v Nemčijo in Albanijo. Vrednost našega lesnega izvoza je znašala v milijonih din v prvih devetih mesecih:

	1938	1937
Albanija	4,7	4,3
Alžir	8,9	16,2
Argentina	27,8	28,2
Avstrija	13,8	31,6
Belgija	5,8	19,5
Češkoslovaška	16,6	20,2
Egipt	14,0	25,4
Anglija	95,2	178,7
Francija	8,5	19,7
Grčija	32,9	33,2
Italija	137,2	168,2
Madžarska	43,6	60,4
Malta	2,8	4,2
Maroko	8,4	10,0
Nemčija	139,0	122,3
Nizozemska	19,5	36,3
Palestina	5,7	6,9
Španija	0,6	0,7
Švica	6,5	10,2
Tunis	7,5	10,5
druge države	36,4	50,1
Skupno	635,6	852,1

Tekstilna revolucija v Italiji

Tekstilno blago se bo v Italiji podražilo, za izvoz pa pocenilo

V tekstilni industriji Italije se pripravljajo velike spremembe, da piše »N. Zürcher Zeitung«: že o tekstilni revoluciji. Med drugim pravi dobro informirani švicarski list naslednje:

Drugi dan zasedanja italijanske komisije za avtarkijo, ki je zasedala pod predsedstvom Mussolinija v korporativnem ministruvstvu v Rimu, je bil posvečen vprašanju surovin za tekstilno industrijo. Na tej seji so bili sprejeti sklepi tako dalekosežnega pomena, da moremo govoriti o revoluciji v italijanski tekstilni industriji. Prvi sklep določa, da se mora za domači trg dodati vsem tkaninam določen odstotek umetnih tkanin, dočim je veljala ta dolžnost dosedaj le za nekatere tkanine. Še važnejši je drugi sklep, da v bodoče ni več dovoljeno prosto določevanje cen za tekstilno blago, temveč se bodo te uradno določevale. Cene bo določeval tehnični odbor pristojnih korporacij, in sicer ne samo za surovine in polizdelke, temveč tudi za gotove izdelke tako v trgovini na debelo kot v trgovini na drobno. S tem se je odtegnila ena največjih konsumnih industrij zasebni iniciativi. Zakon o ponudbi in povpraševanju je s tem izgubil za italijanski tekstilni trg svojo veljavo. Po svojem učinku pomeni ta sklep podraževanje italijanske tekstilne industrije, vendar pa ostanejo produkcijska sredstva še nadalje last zasebnega gospodarstva. Po pravici je omenil bivši finančni minister de Stefani, da je tak sklep bil dosedaj mogoč samo za žito ter za nekatere manjše gospodarske panoge.

Pred sprejetjem tega sklepa je bila velika debata o položaju na trgu surovin in v tem je tudi razlaga, zakaj je bil ta velevažni sklep sprejet. Italijanska tekstilna industrija je bila trgovinsko politično v zadnjih letih vedno aktivna. Kljub povečani notranji potrošnji, ki je bila posledica oboroževanja ter zato tudi povečanemu uvozu surovin je vendar prinesla tekstilna industrija v Italijo več deviz, kakor pa jih je potrebovala za plačilo surovin. Pri tem pa je treba omeniti, da je morala uvažati poleg volne in bombaža tudi najvažnejšo surovino za izdelavo umetnih tkanin: les oziroma celulozo. Uporaba drugih nadomestnih surovin je bila sorazmerno neznatna, ker so bile te za izdelavo dobrega blaga neprimerne. Edino konoplja pomeni v tem oziru izjemo, ki jo je treba smatrati kot tipično italijansko nadomestilo v tekstilni stroki. Zanimiva je bila debata o lanitalu, tej ženski italijanski iznajdbi. V debati se je poudarjalo, da ni več nobenih posebnih težav v tehničnem pogledu, da pa Italija še nima zadosti kazeina. Francija, ki ima izvrsten kazein, z uspehom uporablja italijansko iznajdbo lanitala. Mussolini je koncem debate konstatiral, da se pričakovanja glede lanitala niso popolnoma uresničila, da pa se bo uporaba nadomestnih surovin v Italiji še naprej forsirala. Poleg tega pa se bosta zlasti v kolonijah intenzivno gojila ovčereja in bombažna kultura. Vse to povzroča naravno velike finančne žrtve, ki jih zasebna industrija ne bi mogla zmagovati, ne da bi zvišala cene svojim izdelkom. Zato je bilo sklenjeno, da se odpravi svobodno določevanje cen ter je država torej že vnapred odobrila, da bo italijanska tekstilna industrija cene zvišala.

Na zasedanju pa se je razpravljalo vse vprašanje tudi z ozirom na italijansko potrebo po uvozu deviz. Tekstilna industrija Italije je bila vedno aktivna in je zato prinašala državi mnogo deviz. Tudi v bodoče se hoče doseči, da bo donasala Italiji tekstilna industri-

ja devize. Zato se mora izvoz italijanskih tekstilnih izdelkov še povečati. Italijanska tekstilna industrija mora zato biti v tujini konkurenčna tako glede cen kot tudi glede kakovosti blaga. Zato dolžnost dodajanja nadomestnih surovin tekstilnim izdelkom za izvozno tekstilno blago ne velja. Da pa bo italijanska tekstilna industrija konkurenčna tudi glede cen, je bilo sklenjeno, da more tekstilna industrija cene na domačem trgu zvišati v tej meri, da more prodajati svoje izdelke v tujino ceneje. Z drugimi besedami se pravi, da bo moral italijanski konsument plačevati tekstilni industriji izvozne premije. Vse to je bilo sklenjeno tudi zato, ker hočejo vodilni italijanski ljudje, da se

zlati zaklad Italijanske banke poveča, ta zaklad pa služi le italijanskim potrebam v primeru vojne. Zlati zaklad Italijanske banke je italijanski vojni zaklad.

Samo po sebi se razume, da se bodo sedaj sklenjene spremembe v tekstilni industriji postopoma raztegnile tudi na vse druge produkcijske panoge. Za italijanskega konsumenta bo nastala tako nova naloga, da v celoti prevzame na sebe večje stroške za iz političnih razlogov začeto avtarkično politiko. Drugo vprašanje je seveda, do katere mere bo moglo nikakor ne bogato italijansko ljudstvo prevzeti vse to veliko breme in če se zaradi zvišanih cen ne bo pomaknila življenjska raven v Italiji pregloboko navzdol.

Sprememba uredbe o volitvah zborničnih svetnikov

»Službene novine« z dne 25. oktobra objavljajo uredbo o izpremembah in dopolnitvah uredbe o volitvah svetnikov trgovinskih, industrijskih in obrtniških zbornic z dne 21. avgusta 1935. Nova uredba določa:

§ 1. Prvemu čl. se doda stavek: »Mandat začne teči od dneva konstituiranja zbornice po volitvah.« 3. odst. istega člena se doda stavek: »Žreba se po odsekih. Če je število članov nekega odseka liho, se smatra kot polovica, ki mora izstopiti, manjša polovica. Žreba se na ta način, da vsak svetnik osebno izvleče za sebe listek. Listkov je toliko ko svetnikov. Listkov z besedo »izstopa« je toliko, kolikor svetnikov, ki morajo odstopiti. Vsi listki morajo imeti isto obliko in isto barvo. Za odsotne svetnike izvleče žreb oni svetnik, ona oseba, ki jo določi predsednik.«

§ 2. — V prvem odst. § 9. se črta beseda »namestnik«, med 1. in 2. odstavkom pa se vstavi stavek: »Vsi pogoji, naštet v prejšnjem členu veljajo tudi za namestnike, razen pogoja pod 4., ki velja šele od trenutka, ko dobi poziv za izvrševanje funkcije zborničnega svetnika.«

§ 3. — V 1. odst. § 11. se drugi nastavek nadomesti z naslednjimi: »V sedežih banov in imenuje pristojni ban predsednika glavnega volivnega odbora, ki mora biti po možnosti načelnik oddelka za trgovino, industrijo in obrt banke uprave, njegov namestnik pa po možnosti namestnik načelnika tega oddelka. V drugih mestih mora biti predsednik glavnega volivnega odbora iz vrst višjih državnih uradnikov s pravno fakulteto, ki imajo svoje bivališče v sedežu zbornice, njih namestnik

pa je njih namestnik v službi.« Drugi odstavek se črta.

§ 4. — V 4. odst. § 16. se prvi stavek spremeni takole: »Glavni volivni odbor in krajevni volivni odbori morejo polnomojčno sklepati, če je poleg predsednika (namestnika) in delovodje (namestnika) navzoča vsaj polovica članov.« Na koncu odstavka pa se doda naslednji stavek: »Za reševanje sporov med zbornico in glavnim volivnim odborom glede poslov iz 7. in 8. odstavka tega člena je pristojen ban.«

§ 6. Na koncu 5. odst. § 34. se dodajo ti stavki: »Ravno tako, v kolikor morajo kandidati teh list pripadati različnim krajem oz. področjem, se mora po vrstnem redu kandidatskih imen smatrati kot izvoljeni samo oni kandidat, ki zastopa kraj, ki še ni dobil pripadajoče mu število svetnikov iz prvih kandidatnih list. Če ima en kraj dva svetnika trgovca, v zborničnih pravilih pa ni predpisano, kateri stroki morata pripadati, potem ne smeta pripadati isti trgovski stroki.«

§ 7. — § 36. se doda stavek: »Glavni volivni odbor je dolžan, da v roku, ki je predpisan v 2. odst. čl. 35. te uredbe, potrdi vse izvolitve, ki so se pravilno izvršile.«

§ 8. — »Določila 2. odst. čl. 1. te uredbe ne veljajo za one volitve svetnikov, ki se vrše po določilu odst. 3. čl. 1. uredbe o volitvah svetnikov trgovinskih, industrijskih in obrtniških zbornic, za katere so bila žrebanja pred uveljavitvijo te uredbe v smislu iste določbe uredbe o volitvah svetnikov trgovinskih, industrijskih in obrtniških zbornic.«

Ta uredba je stopila v veljavo dne 25. oktobra.

Politične vesti

Bolgarsko sobranje je začelo debato o naknadnem kreditu 425 milijarde levov za bolgarsko vojsko. V imenu opozicije je govoril posl. Nikola Trekanov, ki je priznaval potrebo tega kredita in pa tudi velike zasluge bolgarske vojske, ki pa naj bo nevtralna pri vseh notranjih sporih in naj čuva le meje. Kljub vsemu navdušenju za bolgarsko vojsko pa opozicija za te kredite ne more glasovati, ker ne zaupa vladi Kjusjevanova.

Na isti seji sobranja so nekateri poslanci interpellirali predsednika sobranja, ker je bilo več poslancev zaprtih in izpuščenih šele po skli-

bolgarsko sobranje je sprejelo zakonski načrt o 425 milijardnem izrednem kreditu bolgarski vojski. Nato je sprejelo sobranje še zakonski načrt o enomilijardnem kreditu za bolgarske železnice.

Madžarska je mobilizirala še pet

letnikov, da bi mogla na ta način izvajati pritisk na rimska posveto- vanja med nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom in italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano. Zaradi mobilizacije madžarske vojske je podvzela tudi Češkoslovaška potrebne vojaške ukrepe na meji ter vpoklicala pod orožje odpuščene rezerviste. Listi pišejo, da Poljska odkrito podpira Madžarsko in da je Poljska pripravljena, da z oboroženo silo podpre madžarske zahteve.

Praska vlada je po osemurnem zasedanju sklenila, da sprejme razsodišče Italije in Nemčije. Če bi se pa v razsodišče pritegnila tudi Poljska, potem zahteva češkoslovaška vlada, da se pritegne tudi Romunija. Madžarska vlada se z odgovorom praške vlade ni zado- voljila.

Nemški zunanji minister v Ribbentrop je odpotoval v Rim. Namen potovanja je, da se znova manifestira enotnost Italije in Nemčije ter da se dogovori enotno stališče Italije in Nemčije v češkoslovaškem vprašanju.

Centralni svet Ukrajincev je imel

pod predsedstvom ministra za Podkarpatsko Rusijo sejo, na kateri se je izjavil proti vsakemu plebiscitu v Podkarpatski Rusiji in za federacijo v zvezi češkoslovaške države. Madžarski pa se naj odstopi ozemlje, kjer so Madžari v večini.

Večja skupina tujih novinarjev je prepotovala slovaške kraje, v katerih vladajo, po zatrtjevanju madžarske vlade, nered, nezadovoljstvo, beda in nemiri. Novinarji so po svojem povratku izjavili, da so vesti madžarske vlade popolnoma neresnične.

Poljski listi pišejo, da bodo imele Poljska in Madžarska vendar skupne meje in da je vseeno, kaj bo odgovorila Praga na madžarsko noto. »Ekspress Poranny« piše, da je ušoda Podkarpatske Rusije že odločena in da bo znova priključena Madžarski. To da se ne more preprečiti.

Nemčija je ponudila Litvi nenapadalen pakt za dobo 15 let, če sprejme Litva naslednje pogoje: 1. Litva mora odpovedati svojo nenapadalen pogodbo s Sovjetsko Rusijo. 2. Vse svoje kmetijske pridelke bo izvažala Litva samo v Nemčijo. 3. Klajpeda se proglasi za svobodno mesto.

Poljski listi poročajo, da bo Nemčija v kratkem začela energično akcijo za povrnitev njenih kolonij. Najprej bo zahtevala Kamerun, ki ji ga naj vrne Francija. Iz Londona že dostavljajo k tej nemški zahtevi, da bodo Francozi gotovo nemški želji ustregli, ker ni bila Francija nikdar posebno vneta za Kamerun, ki se more le težko naseliti, a tudi gospodarsko ne daje pravega dobička. Kadar gre za druge, so Angleži res takoj pripravljeni na žrtve.

Na kongresu radikalno socialistične stranke v Marsellu je imel velik govor tudi ministrski predsednik Daladier. Po uspehu desnice pri senatnih volitvah je bilo pričakovati, da bo njegov govor bolj na desno usmerjen. To se je tudi zgodilo. Daladier je zlasti govoril o münchenskem sporazumu ter dejal, da je bil z njim rešen mir, a tudi stališče Češkoslovaške olašano. Ostro je nastopil proti komunistom, ki da škodujejo ugledu in moči Francije. Daladier se je nato izjavil za sporazum med Nemčijo in Francijo, ker s tem bo šele ustvarjena trdna podlaga za mir.

Londona vlada ne bo varadi ratifikacije italijansko-angleškega sporazuma že tudi priznala vlado generala Franca kot vojskovojočo se državo.

Veliko število angleških liberalnih in delavskih poslancev je pisмено zaprosilo angleško vlado, da ne ratificira italijansko-angleškega sporazuma tako dolgo, dokler ni general Franco odpustil toliko prostovoljcev kakor republikanska vlada.

Tudi Eden sviri v svojem listu pred ratifikacijo sporazuma z Italijo, ker se niso izpolnili pogoji, ki jih je svoje dni navedel v parlamentu Chamberlain. Tako ni prav nobenih znakov, da bi se Italija hotela umakniti z Balaerov.

»Tribuna« piše, da v Angliji zopet prodira prepričanje, da je treba v Španiji obnoviti monarhijo. Kralj naj bi bil sin bivšega kralja Don Juan.

Namesto Duffa Coopera je bil imenovan za prvega lorda admiralitete dosedanji prosvetni minister Stanhope, na njegovo mesto pa lord Delavare.

Londona vlada namerava razpisati novo posojilo ene milijarde funtov za oboroževanje.

Veliki fašistični svet je sklenil, da se Libija upravno priključi Italiji in postane s tem Libija sestavni del Italije. Libija dobi 12 svojih poslancev.

Kitajski se še nočejo podati Japoncem in maršal Cangkajšek organizira v južnozahodni Kitajski nov odpor proti Japoncem. Japonsko-kitajska vojna prehaja sedaj v svojo četrto fazo. Nova prestolnica Kitajske bo Čung King.

Japonski vojni minister Itagaki je izjavil, da je po padcu Kantona in Hankova Cangkajšek samo še mali lokalni šef. Vojno bo Japonska nadaljevala in če je potrebno, bo zasedla tudi vso Kitajsko, do njenih najbolj zahodnih mej.

Japonska vlada namerava pretrgati vse stike z Zvezo narodov. Zadevni zakonski načrt je japonska vlada že predložila japonskemu cesarju v podpis.

Sovjetski veleposlanik v Washingtonu Trojanovski, ki je že od julija dalje v Moskvi, se najbrže ne bo vrnil na svoje mesto, dokler washingtonska vlada ne imenuje svojega veleposlanika v Moskvi. Nekateri trde, da USA ne bodo več imenovali svojega veleposlanika v Moskvi.

Združene države Sev. Amerike nameravajo zgraditi 7000 novih vojni letal. Kakor sledi iz izjave Roosevelta, nameravajo Združene države povečati svoje letalstvo tako zelo, da bo enako močno kakor najmočnejše letalstvo katere koli države na svetu.

Nove knjige

Monumenta artis Slovenicae

8. snopič: slikarstvo baroka in romantike.

Izšel je 8. snopič velika dela o slovenski upodabljalnosti in s tem je zaključena II. knjiga. Od napovedanih 36. snopičev jih je doslej že izšlo 21 in gradivo slikarstva na slovenskih tleh je s tem zaključeno. Tako imamo v obeh prvih knjigah popoln pregled našega slikarstva od srednjega veka pa do modernega realizma. Sedaj, ko imamo pred seboj obe knjigi, se tudi šele prav vidi, kako veliko delo je izvršil urednik »Monumenta« dr. Fran Stelc in kako velika je zasluga Akademске založbe, ki je vsega izdala tako reprezentativnega dela in ga tudi opremila kar najodličnejše. Tretja knjiga, ki bo obravnavala stavbarstvo na slovenskih tleh, bo začela v kratkem izhajati in bo obsegala 8 snopičev. Nato še sledi 4. knjiga, ki bo v sedmih snopičih obravnavala kiparstvo na naših tleh. In s tem bo v celoti podano delo, kakor enakega nima vsak narod in ki je za maloštevilni in neobogat slovenski narod tem bolj pomembno.

Zato tudi pri tej priliki ponavljamo, kar smo že zapisali dostikrat: Slovenska hiša, ki hoče kaj veljati, mora imeti »Monumenta«. To je dokaz, da se v tej hiši ceni in spoštuje slovenska kultura. So pa tudi »Monumenta artis Slovenicae« tako krasno in veliko delo, da ga moremo s ponosom pokazati slehernemu tujcu in da je v resnično veselje vsakomur, kdor ljubi lepo knjigo.

Opozorjamo še naročnike na to delo, da so platnice za II. knjigo gotove. Za platnice in za vezavo se naj obrnejo na Akademsko založbo.

Drugače ko pri nas

V »N. Z. Z.« se pritožuje neki bralec, da je bilo po podatkih švicarskega statističnega urada dne 1. decembra 1930 od 2.054.296 pridobitnikov nič manj ko 219.315 tujcev, od katerih je bilo:

- 37.000 samostojnih pridobitnikov,
- 400 direktorjev,
- 900 vodilnih tehničnih nameščenecv,
- 3.200 drugih tehničnih nameščenecv,
- 23.000 nižjih nameščenecv,
- 145.000 delavcev in
- 9.000 vajencev.

Pri nas izgleda ta statistika čisto drugače. Kajti tujcev, ki bi bili le delavci, pri nas sploh ni. Tudi med nižjimi nameščeneci je malo tujcev. Pri nas je skoraj tako, da bi morali švicarsko statistiko skoraj na glavo postaviti in potem bi ustrezala našim razmeram.

Iz združnega registra

Razdružili sta se in prešli v likvidacijo: Produktivna zadruga čevljarjev v Trbovljah (likvidatorji: Ferdo Poličnik, Jože Dobčnik in Franc Lapi) ter Posojilnica v Vel. Laščah (likvidator: Josip Kramar, uradnik Zveze slovenskih zadrug).

Zunanja trgovina

Trgovinski minister je izdal odlok, da je v letošnji izvozni sezoni dopustna toleranca 10% kvarnih in nedozorelih orehov.

Narodna banka je izplačala v italijanskem kliringu nakaznice do št. 17.779 z dne 26. julija, v poljskem kliringu pa do št. 1590 z dne 15. oktobra 1938. V bolgarskem in turškem kliringu ni nikakih sprememb.

Bolgarska je izvozila do 20. oktobra že 9000 vagonov grozdja.

Romunsko gospodarsko ministrstvo je odobrilo pravila romunsko-jugoslovanske trgovinske zbornice, ki se ustanavlja v Bukaresti za-

radi povečanja gospodarskih stikov Romunije in Jugoslavije.

Med Nemčijo in Italijo so se začela pogajanja, da bi dobila Nemčija v Trstu ali Genovi svobodno pristaniško cono. Ta je postala potrebna, ker so se gospodarski odnosi med Nemčijo in Italijo zelo povečali.

Švica je letos pridelala mnogo manj jabolk in hrušk, kakor pa se

je pričakovalo. Zlasti letina namiznih jabolk je bila slaba. Švicarske železnice dovoljujejo za izvoz jabolk znižano prevoznino.

Madžarska vlada se pripravlja, da sklene nove trgovinske pogodbe z Nemčijo, Francijo in Švico.

Redni promet na Labi med Českoslovaško in sudetskimi ozemljem je zopet obnovljen.

Poljaki zopet ponujajo Českoslo-

vaški, da bi se pri izvozu svojega blaga posluževala predvsem pristanišča Gdinje. Poljaki obljubljajo Českoslovaški, da bi ji dali svobodno pristaniško cono.

Izvoz poljskega oglja se je v septembru povečal za 18.000 ton na 938 tisoč ton.

Angleška vlada se pogaja z romunsko o nakupu 20.000 vagonov žita, ki bi služilo kot vojna rezerva Anglije.

Konsument o nabavljajalnih zadrugah Nabavljajalne zadruge so izgubile svojo obstojno upravičenost

Iz konsumentov krogov smo prejeli naslednji članek:

Nočemo se tu baviti s kritiko o delovanju in potrebi različnih zadrug. V večini so še danes potrebne in tudi zelo koristne.

Drugo vprašanje pa je, kako so potrebne zadruge in konsumi, ki se bavijo s prodajo živil in drugih potrebščin. In o tem naj podamo kratek in nepristranski pregled.

Če pogledamo nazaj v dobo, ko so se pričela ustanavljati konsumna društva in nabavljajalne zadruge za preskrbo ljudstva, predvsem z živil — moramo priznati, da jih je res rodila nujna potreba. Potrebna je bila obramba proti izkoriščevalcem najbolj prizadetih, to je šibkih slojev. Ta obramba je dosegla, da so morali špekulanti na ljudske žepe, vedno bolj in bolj popuščati in se hočeš-nočeš prilagoditi novim razmeram. Solidnemu trgovcu je bil ta razvoj v največjo korist, ker je prišel z izključitvijo izsesalcev ljudstva vedno bolj do veljave. Zasluga zadrug je, da se je ta boj tako končal in te zasluge jim nihče ne odreka.

Ugotoviti pa danes moramo, da se je ta boj že davno dobejeval ter je zato tudi postalo nepotrebno nadaljnje delovanje nabavljajalnih zadrug. Špekulanti je pot zaprta, soliden trgovec pa danes nudi ravno isto blago po enaki ceni, če ne celo ceneje — ko kateri koli konsum ali zadruga. Trdimo celo lahko, da nudi marsikaj še v boljši kvaliteti, ker se kot trgovec strokovnjak pač bolje spozna v nabavi dobrega blaga kakor pa laik, ki vodi konsum ali zadrugo.

Kakor hitro so te obrambne ustanove izločile špekulante in se izenačile s cenami trgovcev vobče, je prišel tudi čas njih častnega umika!

Ker cenam in solidnosti blaga trgovcev ni mogoče več ugovarjati, so začele te ustanove nuditi članom enkratni letni priboljšek, ki ga ne črpajo iz lastne poštrevnosti, temveč iz privilegijev, katerih trgovci ne uživajo. Iz nekdanjih res potrebnih ustanov, so postale konkurenčna podjetja, ki živijo na račun vseh davkoplačevalcev.

Nimamo prav nič proti temu, če se te ustanove še nadalje vzdržujejo na podlagi poštrevnosti sodelujočih članov.

Če bi se iz dobička, ki bi nastal iz popolnoma brezplačnega dela članov upravnega in nadzorstvenega sveta (tudi brez vseh sejin), razdelil članom enkratni letni priboljšek, potem bi bilo to v redu. Toda le v tem primeru! Kje pa je še takšno poštrevno delo?

Na tržne cene so konsumi brez vpliva

Obstoj teh prej dobrodelnih ustanov bi se dal še nekako upravičiti, če bi imele kak vpliv vsaj

na tržne cene v naši državi. Kdor pa opazuje padec in dvig cen, bo lahko ugotovil, da so tu ravno tako brez vsake moči in vpliva, kakor kateri koli drug samostojen trgovec. Tem manj so zato upravičeni njih privilegiji, ker jih mora na vse zadnje plačati le konsument, ali z večjimi davki, ali pa z nižjimi prejemki! Kar država na eni strani zgubi, mora nadomestiti iz drugih virov, to je iz konsumentov. Drugače pač ne gre!

Poleg navedenih dejstev je treba upoštevati še to, da lahko ustanovi zadruge vsakdo, tudi oni, ki o trgovskem poslovanju nima niti pojma! Če se zadruga ali konsum poslužujeta izvežbanih trgovskih

moči, potem pa so že prekoračile svoj prvotni namen ter postale navadna trgovska podjetja, ki morajo nositi enake davke in enaka bremena kot vsi trgovci.

Vsa čast našim prvoboriteljem konsumom in zadrugam, ko so branile šibki stan pred izkoriščevalci! Zmagala je poštrevovalna podjetnost vodstva in članov v taki meri, da danes brez skrbi lahko puste nadaljnji razvoj svobodni trgovini! Ta boj pa je dobejevan in zato naj nadalje izvršujejo trgovino le še trgovci-strokovnjaki, ki so res dorasli svojemu poklicu. Konkurenca je dovolj trda kost, ki skrbi, da ne more delati noben trgovec prevelikih dobičkov.

Novi gospodarski sporazum z Nemčijo Uradno poročilo o beograjskih pogajanjih

Kakor smo že na kratko poročali, je bilo v torek zaključeno zasedanje nemško-jugoslovanskega odbora. O tem je bilo izdano naslednje uradno poročilo:

Pod predsedstvom pomočnika ministra zunanjih zadev dr. Pilje ter dr. Spite, višjega svetnika nemškega gospodarskega ministristva je bilo danes v torek zaključeno zasedanje nemško-jugoslovanskega gospodarskega odbora. Ta pogajanja, ki so se vodila v prijateljskem duhu in ki so privedla do ugodnih rezultatov, je začel že gospodarski minister dr. Funk.

Zadnje mesece je bil trgovinski promet med Nemčijo in Jugoslavijo zelo oviran zaradi velikih oscilacij tečaja nemške klirinške čekovne marke. Da bi se te ovire odpravile, je bil dosežen med jugoslovansko Narodno banko in pa Nemško obračunsko blagajno sporazum, po katerem se more gibanje tečaj klirinške čekovne marke med 1430 in 1470 din za eno nemško marko.

Dosedaj se je urejal plačilni promet po raznih določilih, ki so bila v raznih prej sklenjenih protokolih. Vsa ta določila so sedaj zbrana v nemško-jugoslovanskem obračunskem sporazumu, ki bo v kratkem objavljen.

Priključitev Avstrije k Nemčiji, ki je povzročila povečan izvoz agrarnih proizvodov v Nemčijo, je zahtevala novo ureditev trgovinskega prometa. Majniška trgovinska pogodba, ki je časno ure-

jala ta vprašanja, je sedaj dopolnjena ter vnesena v ta sporazum.

Obe delegaciji sta mislili na dosedanje trgovinski razvoj med obema državama, ki je v zadnjih letih kazal tendenco za stalnim povečanjem.

Nova gospodarska vprašanja, ki so nastala zaradi priključitve sudetskih krajev Nemčiji, so bila rešena samo glede plačilnega prometa, in sicer samo za kupčije, ki so bile sklenjene po 10. oktobru tega leta. Blagovni promet pa bo predmet novih pogajanj, ker zaenkrat obe delegaciji še nista imeli potrebnih podatkov.

Podpisovanju sporazuma so prisostvovali z nemške strani dr. Morat, opolnomočeni minister, gen. konzul Neuhausen, svetnik poslanstva dr. Seidl, direktor oddelka Reichsbanke dr. Jost, višji svetnik dr. Reinhardt, tajnik poslanstva dr. Hess, šef oddelka Nemške obračunske blagajne Karavijas, svetnik Reichsbanke Sengen, tajnik poslanstva Vivnot in uradnik gospodarskega ministristva Rosa.

Od jugoslovanske strani pa so bili navzoči: viceguverner Narodne banke dr. Ivo Belin, načelnik trgovinskega ministristva Lazarevič, upravnik Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine dr. Petrovič, generalni direktor Prizada dr. Marković, trgovinski delegat na Dunaju Simić, trgovinski delegat v Berlinu Kečič, uradnik Narodne banke dr. Pevac Nenad in pripravnik ministristva zunanjih zadev Borivoje Simović.

Spremembe v trgovinski pogodbi s Švico

»Službene novine« z dne 25. oktobra so objavile dopolnilni dogovor k protokolu o medsebojnem prometu blaga in ureditvi plačilnega prometa med Švico in Jugoslavijo, ki je bil sklenjen dne 27. julija 1938.

Iz dopolnilnega protokola se vidi, da je bil povečan uvozni kontingent za švicarske predmete, katerih uvoz je pod kontrolo Narodne banke. Določeno je namreč, da more vrednost uvoza teh pred-

metov v zadnjem letošnjem četrtletju znašati največ 1,2 milijona švicarskih frankov. Pristojne oblasti obeh držav pa morejo v primeru potrebe dovoliti tudi uvoz nad to vsoto. Začenši s 1. oktobrom morajo naše oblasti v smislu sporazuma z dne 27. junija sporočiti švicarskim oblastem seznam razdelitve kontingentov švicarskega blaga, ki je podrejeno pri nas uvozni kontroli. Jugoslovanske oblasti morajo blagohotno prou-

Vsak napreden trgovec

prodaja le tako blago, s katerim svojim odjemalcem koristi.

Nudite tudi Vi Vašim odjemalcem v prvi vrsti naravno Rogaško slatino; s tem koristite njim in sebi!

čevati morebitne švicarske protipredloge.

Na drugi strani pa se zavezuje švicarska vlada, da uvede s 1. oktobrom sistem kontrole izvoza švicarskega blaga v Jugoslavijo, in sicer onega blaga, ki ne podleži naši uvozni kontroli. Po tem sistemu bi se izdajala izvozna dovoljenja po nekem načrtu o razdelitvi, upoštevajoč pri tem povprečno višino izvoza v prejšnjih letih.

Da bi se olajšala likvidacija zneskov, plačanih do 31. julija na klirinški račun Švicarske narodne banke pri Narodni banki kr. Jugoslavije, sta se obe vladi dogovorile, da se v ta namen rezervira protivrednost za uvoz naslednjih predmetov:

Št. švic. car. tarife	predmet
86	jajca
iz 23 a/b	češplje, sveže, zapakirane,
iz 24 a 1	namizna jabolka.

Vsa protivrednost od uvoza teh predmetov, ki se ocarinijo v Švici med 26. septembrom in 31. decembrom 1938., se vknjiži v korist likvidacijskega računa Švicarske narodne banke brez ozira na to, če se to blago uvozi na račun rednih ali izrednih kontingentov.

Vplačila švicarskih uvoznikov in izplačila švicarskim upnikom, ki izhajajo iz gornjih transakcij in ki se izvrše v korist in na račun likvidacijskih računov pri Švicarski narodni banki, ne pridejo v račun aktiv, kakor je to predvideno v čl. V. protokola, sklenjenega dne 27. junija 1938.

Ta protokol se je začel izvajati 26. septembra. Glede njegove odpovedi veljajo določila protokola z dne 27. junija 1938.

Mednarodni borzni indeks

V preteklem tednu so se tečaji vrednostnih papirjev na večini borz nekoliko zboljšali, kakor kaže naslednja tabela borznih indeksov.

Koncem 1927 = 100%	17. 9.	15. 10.	22. 10.
London	59,8	59,8	59,8
Pariz	48,6	52,5	53,3
Berlin	46,2	47,9	48,7
Praga	77,2	—	—
Milan	112,1	120,3	121,8
Curij	58,5	61,8	61,8
Bruselj	38,2	43,7	48,1
Amsterdam	56,4	58,9	58,8
Stockholm	26,0	27,8	27,9
New York	74,9	88,6	88,9
povprečni indeks	59,8	63,9	64,1

Gospodarsko stanje Danske

Vrednost danske proizvodnje se je lani povečala od 2.756 na 3.019 milijonov danskih kron. L. 1936. je znašala ta vrednost samo 2.601 milijon. Potrošnja premoga v industrijske namene je narasla na 1.155 milijonov kg, potrošnja koks pa na 113 milijonov kg. Indeks industrijske proizvodnje se stalno dviga ter je znašal l. 1935. 100, l. 1936. 104 in l. 1937. 109 točk. Izvoz industrijskih proizvodov je dosegel letos vrednost 202 milijona kron, to je približno ravno toliko kakor v l. 1937. Še vedno pa je na Danskem brezposelnost precejšnja. Upajo pa, da se bo sedaj v znatni meri znižala, ker so razpisana velika javna dela. Za ta je določila danska vlada 135 milijonov danskih kron.

Denarstvo

Obtok bankovcev se je zopet zmanjšal

Izkaz Narodne banke z dne 22. oktobra navaja te izpremembe (vse številke v milijonih din):

Kovinska podloga se je povečala za 0,71 na 1893,09. Za ta znesek se je povečalo samo zlato v blagajnah, ker vsota zlata v tujini je ostala z 58,65 neizpremenjena.

Devize izven podloge so se zmanjšale za 8,58 na 467,94.

Vsota kovanega denarja je padla za 3,59 na 381,5.

Posojila so se ponovno znižala, in sicer za 12,58 na 1909,65. Eskontna so se zmanjšala za 12,79 na 1866,7, lombardna pa so se povečala za 0,21 na 42,88, kar je še vedno izredno nizko. Po zakonu bi namreč smela dati Nar. banka lombardna posojila do zneska v višini 20% njenih eskontnih posojil. Pri sedanjem stanju eskontnih posojil bi smela torej lombardna znašati nad 373 milijonov. Lastniki drž. vrednostnih papirjev morejo torej vsak hip lombardirati svoje papirje pri Narodni banki, če potrebujejo denar in plačali bodo le 6%. Zmanjšanje eskontnih posojil je posledica eskontiranja na denarnem trgu. V času največje zunanje politične napetosti zaradi českoslovaške krize je morala dati Nar. banka denarnim zavodom večja posojila, da so mogli biti izplačani vlagatelji. Takrat so se posojila povečala za skupno 354,5, a so sedaj začela zopet padati.

Postavka vrednostnih papirjev je znižana za 1,2 na 233,39, prejšnji predjemi državi pa za 0,1 na 1642,6. To so plačane obresti za izdane blagajniške zapise.

Obtok bankovcev se je znižal za 159,5 na 6904,9. Skupno se je znižal obtok bankovcev od najvišjega stanja proti koncu septembra za 498,98, torej za skoraj pol milijarde.

Obveze na pokaz pa so se zvišale za 159,85 na 2160,92. Se vedno pa so obveze na pokaz za 135,8 manjše kakor pa so bile 15. septembra 1938. Pripomniti pa je treba, da so depoziti na tekoče račune narasli za 93 na 1193,19.

Obveze z rokami so se zmanjšale za 50 na 230 (zaradi izplačanih blagajniških zapisov), razna pasiva pa za 10,17 na 292,67.

Skupno kritje se je zvišalo od 26,82 na 26,83%, samo zlato pa od 25,99 na 26%.

Obrestna mera je ostala nespremenjena in se obljubljen znižanje še ni izvedlo.

Dunajska borza je začela po sedem in pol mesečnem prekinjenju zopet poslovati.

Zlata podloga českoslovaške narodne banke se je po zadnjem izkazu zvišala (vse številke v milijonih Kč) za 14,7 na 2337,4. Tuje devize so narasle za 2,4 na 101. Predjumi so padli za 118,7 na 1460,3. Obtok bankovcev se je zmanjšal za 363,67 na 7414,8. Kritje se je povečalo od 30,6 na 32,6%.

Po zadnjem izkazu Angleške banke se je njen obtok bankovcev zmanjšal za 10 milijonov funtov, kar smatrajo v angleških finančnih krogih za rekordno zmanjšanje ter jasen dokaz povečanja gospodarske delavnosti.

Po statistiki londonskega »Economista« se cenijo rezerve angleškega fonda za izenačenje valute na 250 milijonov funtov v zlatu. Poleg tega pa znašajo zlate podloge Angleške banke 260 milijonov

funtov, to je za 110 milijonov funtov več, kakor pa je po zakonu predpisano minimalno kritje banke. Skupno se je od marca do septembra zlata zaklad Angleške banke znižal za 165 milijonov funtov.

Zlate rezerve U. S. A. so se po zadnjih poročilih povečale že nad 14 milijard dolarjev. 58% vsega zlata na svetu se je nahaja v blagajnah ameriških federalnih bank. Dotok tujega zlata v Ameriko je znašal v zadnjih mesecih: v ju-

liju '38'88, v avgustu 165'99, v septembru 520'91 in v prvem tednu oktobra 100'4 milijona dolarjev.

Javni dolgovi Francije so rasli takole (v milijardah frankov): leta 1931. 274, 1. 1932. 291, 1. 1933. 302, 1. 1934. 320, 1. 1935. 328, 1. 1936. 355, 1. 1937. 391 in 1. 1938. 450 milijard frankov.

Nemško notranje posojilo v višini poldruge milijarde mark je bilo povečano sedaj na 1850 mili-

jonov mark, ker da se je prijavilo več podpisnikov, kakor pa se je pričakovalo.

Novo belgijsko posojilo v višini ene milijarde belg. frankov je bilo že prvi dan podpisano v celoti.

Italijanska Banca di Napoli je lani ustanovila svojo glavno podružnico v Tirani, letos pa podružnice v Draču, Skadrin in Korči.

Leteči dolg Nemčije se je v mesecu avgustu povečal na 520'9 milijona RM.

Dr. Joža Bohiniec:

Denar socialnega zavarovanja

Pri denarju se nehajo sentimentalnosti, besedo ima samo resna stvarnost in egoistično stremljenje posameznika, skupin ali pokrajin. Tudi pravijo, da smo si lahko vedno in povsod bratje, samo blagajne si ne smejo biti sestre. Radi denarja se razidejo večkrat najbolj prijazni prijatelji. Zalibog je svet še vedno zelo globoko pogreznjen v materialistično miselnost, moralne in delovne vrednote so še vedno podrejenega pomena.

Tudi v delavskem zavarovanju igra denar veliko in bistveno vlogo, morda bolj važno kot marsikje drugod. Delavsko zavarovanje je namreč še vedno priljubljena tarča za najrazličnejše strelce, ki ne morejo mimo, ne da bi ustrelili. Pri teh napadih, ki so v svojih posledicah in učinkih za razvoj in napredek te skrajno občutljive ustanove zelo nevarni, nevarnejši kot je kritika v drugih panogah našega družabnega izživljanja, je vedno podčrtana ena rdeča nit: **Slovenija v blagajno delavskega zavarovanja prispeva največ, koristi ima pa najmanjše, ona je na vseh koncih in krajih prikrajšana za svoj denar.** Ta rdeča nit je na vse strani zelo dobro vidna, njo ima spravljen v žepu vsakdanje obleke vsakdo, ki napram zavarovanju ne izpolnjuje svojih dolžnosti ali ki od zavarovanja zahteva več kot zakon dopušča ali gospodarnost dovoljuje. Ta rdeča nit z neverjetno učinkovitostjo kvari zlasti plačilno moralo in daje potuho vsem onim, ki z nemoralnimi sredstvi hočejo izkoriščati zavarovanje. Marsikdo se tolaži: kakaj bi plačeval, saj ima zavarovanje dosti denarja, vidimo, da gre »ves« denar za koristi izvenslovenskih pokrajin. Drugi zopet pravijo: kakaj bi varčevali ali ne iztisnili zadnjega dinarja iz blagajne OUZD, ker bodo drugače itak »drugi« napravili vse prihranke. Tako ta rdeča nit z žilavo vztrajnostjo zastruplja javno mnenje, krepi nerazpoloženje napram zavarovanju in — škoduje socialnim in zdravstvenim potrebam zavarovancev.

Osebnost sem velik prijatelj avtonomije in decentralizacije, ker trdim, da se le v avtonomni upravi razvija čut odgovornosti za delo in nedelo in ker mi, da je Bog dal vsem enako pamet in sposobnost, da znajo urejevati svoje lastno življenje. Avtonomija je pa prav posebno potrebna tam, kjer se rešujejo socialni problemi, ki so že po svojem bistvu kočljivi in občutljivi — ter v dnevni praksi vedno nujni in neodložljivi. V tem oziru v delavskem zavarovanju ni vse v redu in bo prav, ako poklicani to tudi uvidijo in zmote popravijo. Mislim pa, da je napačno in tudi nemoralno, ako se za dobro stvar borimo — z neresnicio. Taka borba dobri stvari samo škoduje, kajti dobra stvar vedno zmaga samo radi lastne notranje vrednosti. Zdi se mi, da ni prav, ako streljamo v zavarovanje s trditvami, ki so daleč stran od resničnega stanja stvari. K takim trditvam spadajo zlasti razlaganja in iznašanja, ki imajo navadno ton ogorčene kritike nad krivicami, ki da se gode Sloveniji. Taka kritika strelja mimo cilja in ima to žalostno zaslugo, da moralno jača one, ki centralizem drže v rokah,

ker so vedno v položaju, da na pristojnem mestu dokažejo, kako neresnični so razlogi, ki jih javnost navadno in stalno iznaša v podkrepitev zahtev po decentralizaciji del. zavarovanja.

Zato mislim, da je v interesu stvari, ako denarno politiko delavskega zavarovanja osvetlim s številkami, ki govore objektivno resnico.

Od 1. julija 1922 do 31. decembra 1937 je bilo na račun Osrednjega urada za zavarovanje delavcev iz sredstev nezgodno-zavarovane panoge iz Slovenije predkazano din 146,644.980. Ta ogromna vsota je bila takole uporabljena. Po OUZD samem je bilo na račun SUZOR-a iz naslova nezgodno-zavarovalnih dajatev ponesrečenem plačano din 35,217.010 —; znesek povračila nezgodno-zavarovalne panoge na račun upravnih stroškov, zdravniških stroškov, zdravlil, ambulatorijev in odpisnega inventarja OUZD je znašal din 17,461.515 —; investicije v dravski banovini predstavljajo znesek din 28,869.736; po SUZOR-u je bilo ponesrečenem, vdovam in sirotam v dravski banovini neposredno nakazano od leta 1922. dalje din 54,000.000 —; kapitalno kritje za te rente znaša 74,679.649 din; mesečna povprečna naložba gotovine v denarnih zavodih dravske banovine znaša din 11,748.543. Hipotekarna posojila v dravsko banovino znašajo din 8,666.918. **Skupna uporaba za neposredne interese Slovenije znaša torej din 155,963.722 — ali din 9.318.742 — več kot je bilo SUZOR-u v gotovini predkazano.** K tem številkam je prišteli še obvezen nakup državnih vrednostnih papirjev; na Slovenijo odpade od knjižne vrednosti vrednostnih papirjev din 64,201.873 — okoli din 11,000.000. Pri teh številkah ni vštet delež Slovenije na skupnih upravnih stroških SUZOR-a, niti oni del investicij za sanatorije »Klenovnik« in »Brestovac«, ki odpade na ljubljanski OUZD. Povprečno dnevno število slovenskih bolnikov v teh zavodih znaša 50 oseb.

Kakor rečeno znaša kapitalno kritje rent slovenskih ponesrečenec, vdov in sirot din 74,679.649. Te premijske rezerve so krite z investicijami v nepremičnine na slovenskem ozemlju v znesku din 28,869.736 —, s hipoteknimi posojili din 8,666.918 — in z vrednostnimi papirji din 11,000.000 — ali skupaj din 48,535.954 —. To pomeni, da je zavarovalno-matematična bilanca za nezgodno zavarovanje v Sloveniji za din 26,143.685 pasivna. Pri tem računu nismo upoštevali kapitalnega kritja za ponesrečence pred letom 1922. v znesku din 3,567.696 —. Te številke povedo, da je bilo v Slovenijo izplačano in investirano mnogo preko sredstev, ki jih je Slovenija dala na razpolago. Ali: plačilna morala slovenskih delodajalcev bi morala biti na višku, ker imajo dokaz in jamstvo, da vplačani denar služi samo domačim potrebam.

Do leta 1942. bo razpoložljiva imovina nezgodno-zavarovalne panoge, invalidske panoge in uradnega penzijskega sklada SUZOR-a predvidoma narasla na din 646.134.000 —. Od tega zneska se mora po uredbi 60% vložiti

v državne in samoupravne papirje t. j. din 387,680.000 —, tako, da za lastne investicije in za hipotekarna posojila ostane 258,454.000 din ali skupno z gotovino v likvidnih denarnih zavodih, ki se tekoče ne bo uporabljalo, din 275,454.000 ali letno din 55.1 milij., ki se imajo za investicije in posojila razdeliti na posamezne banovine odnosno OUZD. Na dravsko banovino odpade v petletju do 1942 znesek 47.1 milij. din ali 17.1% ali letno 9'42 milij. dinarjev, izračunano po sorazmerju višine predpisa v dravski banovini. Vsota odobrenih in še ne realiziranih hipot. posojil znaša din 43 milijonov (banovina), za stavbe (Celje) je predvideno 1.5 milij. Na ta način je na Slovenijo odpadajoč razpoložljiv kapital (47.1 milij. din) premijskih rezerv in kapitalnega kritja že angažiran do 1. 1942. Sele v tem letu bo za nove angažmane (investicije, posojila) na razpolago prvi znesek din 2'6 milijona.

Bolniško zavarovanje spada h kratkotrajnim zavarovanjem, t. j. tekoči dohodki krijejo tekoče izdatke in predvidene sklade. Bolniška panoga nima premijskih rezerv, ne kapitalnega kritja rent, t. j. ona nima sredstev za investicije in posojila; rez. fondi morajo za slučaje epidemij ostati nedotaknjeni. Ker so zaostanki na neplačanih prispevkih na dan 31. 12. 1937 znašali din 26.998.785'83 ali 35'29% predpisa, je naravno, da rez. fondi niso v gotovini na razpolago, temveč leže v zaostankih pri delodajalcih. Višina teh zaostankov onemogoča tudi gotovinski dotacijo rez. fondov pri SUZOR-u, ki se morajo po predpisih dotirati iz čistega dobička. Iz tistega razloga

okrožni uradi tudi ne participirajo v gotovini na upravnih stroških SUZOR-a iz naslova bolniškega zavarovanja. Gotovinska predkazila vrše okrožni uradi iz sredstev bolniškega zavarovanja samo za obrestno in amortizacijsko službo, ki gre v korist nezgodnega zavarovanja odnosno v zgoraj označene posamezne potrebe te panoge in po najnovejših odredbah 2'5% predpisa v centralni rez. fond bolniškega zavarovanja.

Finančno neugodno in moralno kvarno vplivajo predpisi o kritju primanjkljaja pasivnih uradov. Praktično je to za urad zlasti takrat občutljivo, ako se mu radi tega zmanjša bonifikacija upravnih stroškov v breme nezgodnega in invalidskega zavarovanja. Zmanjšanje čistega dobička radi kritja primanjkljaja drugih pasivnih uradov je pa zgolj knjižnega značaja, ker je čisti dobiček ves vložen v zaostanek pri delodajalcih. To je: **pasivni uradi od aktivnih uradov v gotovini niso do danes prejeli nobenih zneskov.**

Poznanje finančne strukture delavskega zavarovanja in studij računskih zaključkov nas prepričata, da finančnega centralizma v praktično škodljivem smislu do danes ni. S tem geslom ne sme nihče upravičevati svojega nerazpoloženja napram zavarovanju ali se tolažiti v svoji plačilni nemoralnosti.

Objavili smo ta članek, čeprav se v celoti z njim ne strinjamo. Hočemo pa dokazati, da nas pri kritiki socialnega zavarovanja ne vodijo nobeni neobjektivni razlogi in se zato tudi ne bojimo nasprotnega mnenja. Da se resnica prav spozna, treba čuti oba zvona, pravi pregovor in zato smo objavili tudi ta članek. Takoj pa izjavljamo, da smo še nadalje prepričani, da je decentralizacija socialnega zavarovanja nujna in neodložljiva in da bodo šele potem ljudje res prepričani, da ne plačuje Slovenija prispevke za socialno zavarovanje tudi za druge pokrajine. Če bi bila Slovenija v socialnem zavarovanju res pasivna, potem res ne moremo razumeti, kakaj Slovenija ne more dobiti svojega samostojnega zavarovanja. Kaj bi bilo v resnici v Jugoslaviji mogoče, da bi v drugih pokrajinah hoteli plačevati deficit Slovenije v socialnem zavarovanju. Naj se nam oprost, če kaj takega ne moremo verjeti.

Povpraševanja po našem blagu v tujini

700 — Johannesburg: suhe gobe, ribje konzerve, ovojni papir in tiskarski papir, kožnati izdelki vseh vrst, izdelki livarn (brizgalke, armature), jekleni izdelki (peresa za pohištvo), železo v trakah, železnina (ročno orodje, gradbeni okovi, tehnične, verige), emailirana posoda, azbest, plošče, keramični izdelki, pločevina in elektrotehnični proizvodi.

701 — Praga: zastopniška firma ponuja svoje usluge našim izvoznikom ne samo za českoslovaško, temveč tudi za druge evropske ter čezmorske države.

702 — Alžir: jugoslovanski državljan, ki biva že več let v Alžiru, išče zastopstvo jugoslovanskih izvoznikov drv in drugih predmetov.

703 — Cape Town (Južna Afrika): razni industrijski proizvodi.

704 — Varšava: kalupi za izdelovanje raznih plastičnih snovi in termoplasta.

705 — London: negašeno apno.

706 — Amsterdam: ponuja se zastopnik za proizvode elektrotehnične stroke, zlasti za vrvice in za žico.

707 — Bremen: zastopnik ameriških uvoznikov hiš se zanima za lesene žlice vseh vrst, jedilni pribor za solato (iz bukovine in javorovine), lesene krožnike, zložljive lesene metre, izdelke iz jekla in železa, žbljice, žbljičke za ri-

sanje in za tapetnike, razna narodna ročna dela ter za gosji puh.

708 — Pariz: zdravilne rastline.

709 — Bremen: sadni sokli.

710 — Mehiko: ponuja se zastopnik za razne proizvode kakor: vezane plošče, les za parkete, kemikalije, tanin, konservirano gnat v škattah, svinjsko mast, salamo, jedilna olja ter olja za tehnično uporabo, slad in ječmen.

711 — Hamburg: ovčja volna, goveja in kozja dlaka, goveje kože, telečje kože z dlako, kozje in ovčje kože.

712 — Dunaj: išče se zveza z našimi izvozniki zaradi izvoza v Britansko Indijo.

715 — Hamburg: vpognjen les, naslanjači za stole za Britansko Indijo.

716 — Atene: les črnega bora.

717 — Barranquilla (Kolumbija): zdravilne rastline.

718 — Pariz: malinov sok.

719 — Hamburg: kopita za obutev, emailirana posoda, belo pločevino išče zastopniška tvrdka.

724 — Bradford (Anglija): strižena volna;

Interesenti naj se za naslove obrnejo na Obveščajni odsek Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, Beogr. Ratniški dom. Pri tem naj navedejo svoje ime in številko, pod katero je ponudba objavljena.

Štev. 12.746/38.

Nabava

Državni rudnik Velenje razpisuje na dan 23. nov. 1938. neposredno pismeno pogodbo za dobavo 1 štirisedeznega osebnega avtomobila močne izvedbe, vrednosti cca. 40.000 — din. Ostali pogoji pri podpisani.

Državni rudnik v Velenju
dne 20. oktobra 1938.

Doma in po svetu

Na listi predsednika vlade doktorja Stojadinovića bo za mesto Beograd kandidiral tudi Nedeljko Savić, predsednik Centr. predstavništva zvez trgovskih združenj.

Na konferenci JRZ v Celju je bilo po referatu min. dr. Kulovca soglasno sklenjeno, da se naprosi minister dr. Korošec, da prevzame kandidaturu v Celju. Svojega namestnika na listi naj si določi dr. Korošec sam.

Za kandidata na listi JRZ za gornjegrajski okraj je bil izvoljen predsednik Kmetijske zbornice in banski svetnik Stoblovič, za njegovega namestnika pa šolski upravitelj Zorko Kotnik.

Dr. Budak, znani hrvatski odvetnik in pisatelj, je odklonil povabilo dr. Macka, da bi kandidiral na njegovi listi. Dr. Budak je izjavil, da se bo popolnoma absentiral od teh volitev, ker ne soglaša z volivnim sporazumom, ki ga je sklenila HSS z JNS.

Dimitrije Ljotić, voditelj »Zborara« je bil z več svojimi pristaši aretiran, ker je imel neprijavljen sestanek in se njegovi pristaši niso hoteli takoj pokoriti odredbam policije.

Vodstvo JNS je izjavilo, da sploh ne bo več polemiziralo z onimi, ki so izstopili iz JNS zaradi njegovega sporazuma z opozicijo.

Okrajna organizacija JRZ za kočevski okraj je postavila za kandidata višjega veterinarskega svetnika Alojzija Riglerja, za njegovega namestnika pa Jožeta Strnada, župana iz Dobropolja.

V Ljubljani je bilo vloženih 2432 volivnih reklamacij ter bo Ljubljana imela najbrže 24.000 volivcev. Beograd bo imel 75.000 volivcev, s predmetni vred pa nad 100 tisoč.

Državni odbor za izdelavo zakonskega načrta o vojni invalidih in drugih vojni žrtvah je dovršil svoje delo. Po izjavi ministra Cvetkovića se bo ta zakonski načrt uveljavil z uredbo, ker je narodna skupščina razpuščena.

Prometni minister je podpisal odlok o ustanovitvi nove železniške postaje Novi Sad-Banja, ki jo je že dolgo zahtevala novosadska zbornica. Novo poslopje postaje se bo začelo zidati takoj.

Licencija gradbenih del za novi zavod za strojništvo v Ljubljani je že od vseh instanc potrjena ter bo začelo podjetje Gabrijeleč takoj z zidanjem. Prof. Lobe je bil sedaj v Beogradu, da dobi ta zavod še aero- in hidrodinamičen laboratorij. Minister dr. Korošec je obljubil, da bo njegovo prizadevanje na vso moč podpiral.

Izvoljena je bila nova uprava Združenja trgovcev v Sarajevu. Enajstič je bil izvoljen za predsednika g. Ibrahim Sahinagić.

Prva državna obrtna razstava v Beogradu je bila zaključena. Razstavo je obiskalo, kakor se poroča iz Beograda, 75.000 obiskovalcev.

V Splitu je bila izvoljena nova osrednja uprava Zveze bolgarsko-jugoslovanskih lig. Za predsednika je bil izvoljen Borivoj Gjuričić, za podpredsednike pa Rasto Pustoslavšek, Gojković in Bartulović.

V Planici se bo sezidalo moderno poslopje za carinarnico. Licencija za oddajo del bo dne 31. oktobra na banski upravi.

Razkladalni rok se s 1. novembrom podaljša na postajah Sušak in Split od 24 na 72 ur.

Velik mraz je nenadoma nastopil v Bolgarski ter v hribrih Južne Srbije. Več ljudi je zmrznilo.

Na vseh 42 državnih in 8 zasebnih meščanskih šolah v Sloveniji je letos vpisanih 3465 učencev in učenek. Od teh je na zasebnih šolah 1376 učencev in učenek.

Vojvoda Kentski je bil imenovan za guvernerja Avstralije.

Državni tajnik za nemške zadeve pri slovaški vladi je brzojavil ministrskemu predsedniku dr. Tisu, da se naj k pogajanju o novi slovaški meji pritegne tudi zastopnik nemške narodne manjšine, ker da ne gre, da bi se o usodi Nemcev odločalo, ne da bi bil zaslišan zastopnik nemške manjšine.

Na madžarsko-podkarpatski meji je prišlo do večjih nemirov, ki so jih povzročili madžarski teroristi, ki so vdrli na podkarpatsko ozemlje. Prišlo je do bojev s češkoslovanskimi orožniki ter je bilo v teh bojih 13 teroristov ubitih, več ranjenih, mnogo pa ujetih. Vsi ujetniki so zaprti v Užhorodu. Vsi ujetniki so madžarski državljani.

Češkoslovaška socialna demokratska stranka se je izjavila za ustanovitev enotne delavske stranke in je zato pripravljena spojiti se z drugimi češkimi socialističnimi strankami, predvsem z narodno socialistično. Hkrati je sklenila, da izstopi iz II. internacionale in da tudi njene ženske, mladinske in dijaške organizacije izstopijo iz vseh mednarodnih zvez. — Na drugi strani ustanavljajo agrarci enotno meščansko stranko, kateri

se bo gotovo pridružila stranka trgovcev in obrtnikov in vse druge meščanske stranke. — Katoliška ljudska stranka je izjavila, da se sicer ne bo fuzionirala z meščansko stranko, da pa bo njena stremjenja podpirala. Tako bi imela Češka le tri stranke: delavsko, meščansko (agrarno) in katoliško ljudsko stranko.

Nemška vojska, ki je zasedla sudetsko ozemlje, je štela 30 divizij, od katerih je bila polovica motorizirana. Letal pa je imela ta armada 500, a to je bil samo en del letal, ki so bila pripravljena. Pripravljenih je bilo nadalje več sto protiletalskih baterij. O čeških utrdbah je dejal poveljujoči nemški general v. Wedel, da največje utrdbe se niso bile gotove, večina pa da je bila tudi nezadostno opremljena z orožjem. Proti tem utrdbam da so imeli Nemci pripravljene posebne topove največjega kalibra ter največje tanke, da bi mogli v najkrajšem času zlomiti odporno silo teh utrdb. (30 divizij bi seveda bilo premalo, ker jih je toliko imela tudi Češkoslovaška. Op. ured.)

Položaj se je v Palestini za Angležarje zaradi neverjetne neodločnosti londonske vlade tako zelo poslabšal, da so sedaj mogoče le še

tri rešitve: ali da Anglija izvede razdelitev Palestine na tri dele (zapadni judovski in vzhodni arabski ter angleški, ki bi ločili oba dela), da prizna svojo nemoč, da napravi red in vrne mandat ali pa da ostane in napravi red. Prvi dve možnosti sta skoraj nemogoči, ker Nemčija, Italija in Turčija kar čakajo, da bi one napravile red in zasedle strateško važno Palestino. Zato smatra Churchill kot edino mogočo rešitev, da Anglija vgrizne v kislno jabolko, pošlje v Palestino zadosti vojakov in napravi red. Šele potem bi smela misliti na to, kaj da ukrene kasneje.

Nemci so končali trdnjavski pas ob zapadni meji. »Der Angriff« piše, da je pas vsaj tako dobro izdelan kakor pa Maginotova linija.

Nemški protizidovski zakoni so bili razširjeni tudi na sudetsko ozemlje.

Kot naslednik Čangkajskega se imenuje sedanji zunanji minister Kitajske Vangčingvej, s katerim bi bili Japonci pripravljeni se pogajati.

Italijanska podmornica »Mocenigo« se je spustila 120 m globoko in ostala v tej rekordni nižini celo uro.

Maribor dobi tržnico že prihodnje leto

V sredo je imel mariborski mestni svet sejo, na kateri je razpravljalo o nekaterih perečih vprašanjih komunalne politike. Glede tržnice, za katero se javnost zelo zanima, je dejal župan dr. Juvan, da je tržnica problem, ki je kot prva točka v programu občine za prihodnje leto. Gradbeni urad že izdeluje načrte za stavbo, ki bodo nemara že v par tednih gotovi. Ves problem se marljivo proučuje, v prvi vrsti pa se išče kritje za gradbene izdatke. Vsota, ki jo bo treba najti, ni majhna, zato se mora ves problem doobro preštudirati. Če Bog da, je zaključil župan, in se najde kritje za izdatke, potem se bo lahko že prihodnje leto začelo delati.

Prebivalstvo Maribora ima torej zagotovilo, da se začne tržnica kmalu zidati. Če bo šlo vse gladko, bomo torej najkasneje v enem letu imeli tržnico.

Gospod župan pa ni prav nič povedal, kje bo tržnica stala. To vprašanje zanima že več let Maribor in njegovo zaledje, ker na rešitvi tega problema so okoliški kmetje, ki vozijo živila na trg, ravno tako zainteresirani kakor meščani. Eden kot prodajalec, drugi kot kupec. Tudi izza kulise se ne more zvedeti nič natančnega. Vse kaže, da prvotni načrt, po katerem naj bi tržnica stala ob Dravi na prostoru nekdanje stare dravske vojašnice, ki je sedaj difinitivno mestna last, ne prihaja več v poštev, ker se je skoraj vsa javnost izrekla proti temu prostoru. Najbolj resolutni so v tem pogledu mesarji, ki pravijo, da tja doli k Dravi že ne bodo šli prodajati mesa, ker da bi tam malo iztržili. Po njihovem naziranju bo večina prebivalstva raje kupovala meso v mesnicah gori na cestnem nivoju kot pa skoraj dvajset metrov pod

cesto. Tudi gospodinjice so odločno proti in pravijo, da še same težko hodijo navzgor in ne bodo še vlačile navzgor težkih torb z mesom. odpor proti temu kraju je torej v javnosti splošen.

Kje naj bi torej stala mariborska tržnica? O tem se mnogo ugiba in slišijo se različne kombinacije. Najraje bi prebivalci videli, da bi postavili tržnico v Kopališki ulici, kjer so si hoteli mesarji pred dvema letoma sami omisliti nekaj podobnega za svoje stojnice, pa so namero opustili, ko so čuli, da se bo tržnica res gradila. Drugi se ogrevajo za Glavni trg, kjer naj se stavijo semenišče, ko bo drugo leto novo poslopje pod Kalvarijo dograjeno, ali podere in tam postavi tržnico, ali pa naj se obširno pritličje in dvorišče adaptirata za prodajo živil. Nekateri bi radi videli, da se za gasilce sezida nov gasilski dom, stara mestna stavba na Koroški cesti pa naj se podere in tam sezida tržnica. Čuje se tudi glas, naj bi se odstranili policijski zapor v Židovski ulici za Glavnim trgom in napravil tam prostor za tržnico. Slej ko prej pa se precejšen del prebivalstva, zlasti na desnem bregu Drave, zavzema za to, naj pride tržnica tja, kjer je po njihovem mnenju najbolj prikladna, namreč v Magdalensko četrt, na obširni travnik za poslopjem Pokojninskega zavoda, tik ob koroški železnici, s katero naj bi se zvezala z dovlačnim tirom. Pravijo, da se bo Maribor predvsem širil proti jugu, ker da je njegova bodočnost na desnem bregu in da bi bila tržnica, ako jo zgradi na levem bregu, v nekaj desetletjih že na robu mesta.

Vse to kaže, da ni enotnosti glede najprimernejšega mesta za novo tržnico in zato bo najbolje s pametno in hitro odločnostjo napraviti tej debati konec. A. B.

Posebnosti, ki povečajo prodajo Spremembe so potrebne

»Nočem teh z rdečo slamico, temveč one z belo,« ali podobno vzklíkne včasih kak odjemalec. Prodajalec ne more tu nič drugega storiti, kakor da postreže odjemalcu po njegovi volji, ker je ta prepričan, da so predmeti z belo slamico boljši.

Težko je ljudi odvaditi od predsodkov. Včasih to gre, toda ne vedno. Tako je hotel neki lekarnar prodajati bolj okusna zdravila. Zakaj bi morali jemati samo grenka in neugodna zdravila. Zato je prišel lekarnar izdelovati zdravila, ki so bila prijetna ko bonboni. A ni imel sreče z njimi. Ljudje tem bonbonom niso zaupa-

li, ker zdravila so bila od nekdanj grenka in neprijetna. Kakšno zdravilo, ki se uživa ko bonbon? Lekarnar je s svojimi prijetnimi zdravili propadel.

Zaradi neuspeha lekarnarja pa se ni treba ustrašiti, dostikrat imajo takšni poskusi uspeh. Tako je nekdo izumil črne pivnike. Zakaj bi se vsak tintni madež tako poznal. Poleg tega pa je temna barva ugodnejša za oči. Poleg tega pa se črn pivnik dobro razlikuje od papirja, da se potem laže najde. Ta novost se bo najbrže obnesla, ker malo spremembe vedno dobro stori. Naj bo enkrat tudi nekaj novega, pravi odjemalec! Pro-

dajalec, ki upošteva takšne želje, ima uspeh.

Zakaj bi pisali vedno le s črnim ali rdečim pisalnim trakom? Tudi traki v drugih barvah so mogoči pisalni traki, si je dejal neki trgovec in jih ponudil odjemalcem. In mnogi so imeli za njegove razloge smisel in razumevanje, ko jim je govoril, da so takšni traki elegantni, da padejo pisma v takšni pisavi v oči in da je priporočljivo, če ima vsak svojo hišno barvo. Marsikateri odjemalec se tudi v resnici navadi na svojo barvo in ker dobiva te trake pri določenem trgovcu, zahaja tudi vedno k njemu.

Napačno pa bi bilo proizvajati blago, ki se križa z veljavnimi normami. Špekulacija n. pr., da se dobe nadomestni deli le pri enem trgovcu, povzroča kasneje mnogo jeze in nejevolje, ker se zaradi tega ti nadomestni deli težko nabavijo. Zato je vedno dobro držati se privajenih formatov in mer. Pri malenkostih in posttraskih stvarih pa že moremo pokazati svojo iznajdljivost. Tako

si je neki tovarnar dejal: Pa zakaj bi morali biti vsi stroji barvani vedno črno. To postaja dolgočasno! Toda na črnih strojih se ne poznaajo madeži, je odgovarjala konkurenca. Prav pa je le imel tvorničar, ker so se njegovi stroji kupovali.

Podobno je mislil tudi neki proizvajalec lakov za tla. Začel jih je izdelovati v vseh mogočih barvah, da si je mogla stranka izbrati barvo, ki se je ujemala s pohištvo ali s tapetami.

Stalne goste v gostilnah spravlja dostikrat jedilni list v obup. Vedno eno in isto: juha, glavna jed, močnata jed. Enkrat nekaj drugega, je njih želja. Neki hotelir je zato prišel na misel, da je svojim gostom najprej postregel z nekoliko sadja, ker da dela to apetit. Gostje so hvaležno sprejeli to sadje in račun hotelirja se je obnesel.

Stvar je v tem, da je treba vedno misliti na to, da spremembe privlačijo, da pa vedno ista stvar postane dolgočasna in s tem tudi neprivlačna ter se zato tudi ne kupuje.

Tržna poročila

Žitni trg

Na domačem trgu s pšenico ni nobenih sprememb. Ponudbe so relativno majhne. Prizad je kupil v tork 70 vagonov ter s tem skupno kupil 13.205 vagonov. Izvozna pariteta za oktober proti Liverpoolu je 57'50 din, proti novembrskemu terminu v Rotterdamu pa celo 45.

Na tujih trgih je tendenca mlačna. Cene stalno popuščajo, ker je ves zapadni evropski konsum vzdržan ter nabavlja le omejene količine. Kanada hiti s prodajo, da bi čim več prodala pšenice še pred žetvijo na južni polobli.

Tendenca na domačem koruznem trgu je ohlapna. Ker domači konsum nikakor ne more absorbirati vse proizvodnje posušene koruze, so morale sušilnice proizvodnjo zmanjšati. Posušena promptna se prodaja od 97 do 98 din vagonovsko blago. Izvozna pariteta za novembrski termin proti Rotterdamu 77'20, proti cenji za efektivno blago pa 77'30 din.

Na tujih trgih je položaj nespremenjen. Zaključni tečaj dne 25. oktobra so bili: Buenos Aires november 6'31, december 6'38, Liverpool oktober 23/6.

Nazadovanje naše zunanje trgovine

Dodatno k podatkom o naši zunanji trgovini v prejšnji številki navajamo še podatke, ki kažejo, kako se je naša trgovina letos zmanjšala v primeri z lanskim.

Vrednost našega izvoza v prvih devetih letošnjih mesecih se je v primeri z lani znižala za 1022,6 milijona dinarjev ali za 24'47 %. Spodnja tabela kaže, kako je nazadovanje izvoz posameznih predmetov.

Izvozili smo leta:	1938	1937
	za milijonov din	
pšenice	118,9	515,9
lesa	635,6	857,1
živine	895,9	1039,0
rud in kamenja	296,8	410,4
surovega bakra	284,3	354,6
konoplje	105,4	142,4
drugih žitaric	3,7	26,7
fižola	38,6	48,8
suhih češpelj	3,2	23,4
koruze	465,0	483,8
opija	—	3,1
otrobov	29,2	30,8

Samo teh 12 glavnih izvoznih predmetov smo izvozili za 1139,4 milj. din manj. To veliko nazadovanje opominja, da posvetimo več pažnje izvozu, ker se zdi, da je naš izvoz že preveč enostransko usmerjen.

Dočim pa je izvoz nazadoval na vsej črti, to ne velja tudi za uvoz, ki se je za nekatero blago prav zelo

Romunska vlada je povzela izvožno premijo za pšenico od 12.000 na 13.000 lejev ter istočasno znižala prodajno ceno za izvozno blago od 40.000 na 38.000 lejev.

Živinski trg

Na dunajskem govejem trgu so bile dne 24. oktobra cene naslednje: izredni volji po 0,60—1,05 RM, biki po 0,70—0,79, krave 0,54 do 0,69, mršava živina 0,43—0,54 RM za kg žive teže. Trg je bil živahen in se je plačevalo za srednje dobro živino po 3—5 penigov več.

Na dunajskem svinjskem trgu dne 25. oktobra so bile naslednje cene: la težke mangelice 1,04 do 1,05, kmečke po 1,05 do 1,06, banatske po 1,07 do 1,10, angleške križane 1,07 do 1,08, srbske 1,05 do 1,06, pršutarji naši in bolgarski 1,09 do 1,10 RM za kg žive teže. Trg je bil živahen.

Povrtninski trg

Pridelek krompirja v Italiji je letos še manjši ko lansko leto. Povpraševanje je veliko, zlasti za rejo prašičev, ker primanjkuje koruze, ki se v mnogih krajih zaradi določenih maksimalnih cen ne more dobiti. Krompir je zato za krmo zelo drag in se plačuje po 20—25 lir za stot, kar je skoraj še enkrat toliko ko lani. — Jedilni krompir je po 35 do 45 lir. Tendence je čvrsta.

dvignil, tako zlasti uvoz strojev, železnih izdelkov, prevoznih sredstev itd. Podrobno sliko o našem izvozu daje spodnja tabela:

Uvozili smo:	1938	1937
	v milijonih din	
bombaža in bom-		
bažnih proizvodov	589,7	800,2
volne in volne-		
nih izdelkov	316,0	388,7
svile	80,0	88,1
drugih rastlinskih		
tkanin	74,4	73,8
železa in želez-		
nih izdelkov	556,1	442,9
mineralnih olj	91,7	88,2
kož	119,3	82,0
riža	39,3	34,3
kave	39,2	54,1
premoga	148,9	101,5
strojev	425,4	261,9
elektrotehničnih		
predmetov	130,8	123,7
prevoznih sredstev	210,5	139,3
zdravil	33,5	27,7
umetne organske		
barve	45,5	67,6
tiskarskega papirja	27,4	39,0

Najbolj je torej padel uvoz tekstilnih surovin in tekstilnih izdelkov, ki se je skupno zmanjšal za skoraj 300 milijonov din. Povečani uvoz strojev, železnih izdelkov in prevoznih sredstev pa kaže na živahnost investicijske delavnosti, če seveda ne gre ta uvoz predvsem na račun državnih nabav.

Radio Ljubljana

Sobota dne 29. oktobra. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 17.00: Otroška ura — 17.40: Plošče — 17.50: Pregled sporta — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Dvajset let svobode na Jadranu (Viktor Pirnat) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Naša vina — 19.50: Beseda k prazniku — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Pisan ljudski večer slovenske glasbe. Sodelujejo: Polka Zupanova, Mara Marinček, Vida Rudolfova, ga. Lidija Kalin-Vedralova, Fantje na vasi in Radijski orkester — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Cimermanov šramel kvartet.

Nedelja dne 30. oktobra. 8.00: Radijski šramel — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Plošče — 9.45: Verski govor (prior Val. Učak) — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice — 11.30: Koncert. Sodelujejo: gđc. Ksenija Vidali in Jean Franci in radijski orkester — 13.00: Napovedi, poročila — 13.20: Duet harmonik, brata Goloba — 14.00: Plošče — 17.00: Kmet. ura: Kužne bolezni perutnine (Franc Rigler) — 17.30: Radijski orkester — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Kovinarstvo — predpogoj za razvoj civilizacije — 19.50: Čajkovskij: Slovanska koračnica (plošče) — 20.00: Ob 20letnici Jugoslavije (ravnat. I. Dolenc) — 20.30: Kon-

cert vojaške godbe, vmes recitacije — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Ponedeljek dne 31. oktobra. 12.00: Operni spevi in odlomki (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Koncert radijskega orkestra — 14.00: Napovedi — 18.00: Zdravstvena ura: Napredek higijene v dravski banovini v zadnjih 20 letih (dr. Ivo Pirc) — 18.20: H. Rabaud: Nočni sprevid, simf. pesnitev (plošče) — 18.40: Umetnostni spomeniki Savinjske doline (Marijan Marolt) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Kako naj dvignemo poljedelstvo — 19.50: Beseda k prazniku — 20.00: Orgelski koncert prof. Matije Tomca — 20.45: Koncert radijskega orkestra — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Kvartet mandolin.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Kapitalisti!

Nudi se izredna prilika na neki posebni, a vsakemu dovoljeni in možni način, zelo lahko in brez rizika mnogo zaslužiti. **DRVENIK, Ptuj, Aškerčeva 10**

Za zimo

potrebujete obleko, suknjo, plašč itd.

S prvovrstnimi angleškimi in češkimi tkaninami najnovejših vzorcev po solidnih cenah Vas postreže

MANUFAKTURA NOVAK

LJUBLJANA — Kongresni trg 15
pri nunske cerkvi

NAZNANILO

Firma M. BAHAR

trgovina z nadomestnimi deli za avtomobile in avtomaterialom
se je preselila na **GOSPOSVETSKO CESTO 1, poleg „Figovca“**

Zimski material stalno na zalogi po najnižjih cenah

Najugodnejše kupite

vsakovrstne trgovske knjige, kot ameriške žurnale, glavne knjige, blagajniške knjige itd. pri

A. Janežič, Ljubljana, Florjanska ul. 12-14

ker smo jim cene vsled velike zaloge v engros in detajlni prodaji globoko znižali // Trgovina s papirjem, šolskimi, pisarniškimi in knjigoveškimi potrebščinami na debelo in na drobno Lastna industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov

Ustanovljeno 1850

Zaloga vseh vrst stekla, porcelana in keramike. Stavbno in umetno steklarstvo. Specialna zaloga in okvirjenje slik

JULIJ KLEIN

LJUBLJANA

Wolfova ulica št. 4

Telefon 33-80

CARINSKE IN TARIFNE POVLASTICE
IN REKLAMACIJE POSREDUJE

SLOVENSKO PODJETJE V BEOGRADU

Centralno transportno društvo z o. z., Beograd, Kolarčeva 1/III

Vrši vse mednarodne Transporte, zlasti vodne Transporte na Savi in Donavi kot pooblaščen agentura Jugoslovanske Rečne Plovidbe za Slovenijo. Reekspedicija za vse balkanske države.

KMETSKA POSOJILNICA LJUBLJANSKE OKOLICE

Ustanovljena leta 1881

r. z. z n. z. v Ljubljani

Nove vloge

so vsak čas izplačljive in jih obrestuje po 4% vezane na 3 mesece pa po 5%

Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod

KOŽUHOVINA

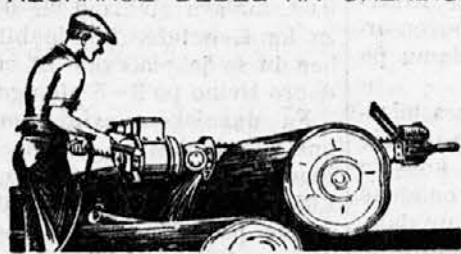
Telefon 22-62

Velika zaloga krznene konfekcije Sprejemamo vseh vrst popravila in prirobovanje po najnovejših modelih

JOSIP DOLENC, krznar
LJUBLJANA, Sv. Petra 19

DOLMAR - ŽAGE

Z BENCIN ALI ELEKTROMOTORJEM
ZA RUŠENJE V GOZDU ALI
PREČKANJE DEBEL NA SKLADIŠČU

zastopstvo
in zaloga

Trgovina strojev, strojnih delov in orodja

Dovžan Ivan - Ljubljana

Telefon 32-49

Františkanska ulica 4

Ne kupujte tehtnice!!!
preden niste vprašali pri nas

5letna garancija!

Izdelujemo
3 vrste
avtomatičnih
tehtnic

5letna garancija!

od 2 do 20 kg
v prvovrstni
kvaliteti
v raznih barvah

Titan d. d., Kamnik

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi polizredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace, jourmale, šolske zvezke, mape, odjemalne knji-

žice, risalne bloke itd.

Dobave - licitacije

Nabava dveh železnih omar. — Direkcija pošte, telegrafa in telefona v Ljubljani ponovno razpisuje dobavo dveh železnih omar. Ponudbe je predložiti do 15. novembra do 11. ure dopoldne. — Pogoji v pisarni direkcije.

Direkcija pošte, telegrafa in telefona v Ljubljani razpisuje dobavo kompl. akumulatorske baterije sistema DEAC, AVG 2113 160 ah za električno razsvetljavo v poštah z 10 din, je treba predložiti direktici do 31. oktobra. Pogoji v pisarni direkcije, Sv. Jakoba trg št. 2/I, soba št. 41.

Prodaja 32.393 kg poštarnih listin. Poštarna direkcija v Ljubljani razpisuje prvo pismo licitacije za prodajo 32.393 kg starih poštarnih listin. Licitacija bo dne 2. decembra t. l. v pisarni ekonomskega odseka. Najkasneje do desetih na dan licitacije se mora položiti 5% kavcija v pisarni poštne direkcije, kjer so na vpogled pogoji, ki se lahko kupijo po din 10.—.

Štev. 11.371/38.

Nabava

Državni rudnik Velenje razpisuje na dan 23. nov. 1938. neposredno pismo pogodbo za dobavo 200 m enožilnega kabla o 240 mm² za 500 V., 50 m 4-žilnega 4x6 mm² NGKBA in 50 m 4-žilnega kabla 4x4 mm² NGKBA za 125 V. Ostali pogoji pri rudniku.

Državni rudnik v Velenju
dne 22. oktobra 1938.

A. Šarabon LJUBLJANA

Uvoz kolonijalne robe

Veletrgovina s špecerijo

Velepražarna za kavo

Mlini za dišave

Glavna zaloga rudniških vod

Brzjavni naslov:

ŠARABON LJUBLJANA

Telefon št. 26-66

Ustanovljeno leta 1886

DOMAZE
ČISTO

SLAVIN

Vam je pri snazenju štedilnika, jedilnega pribora, medenine, emajla, steklenine itd. res potrebno, ker vam osnazi vse brez uporabe kakih drugih pripomočkov. Ovoj z modro deklico je znak naše kvalitete. Za cenjena naročila se priporoča

SLAVIN!